

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรีนั้น มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากมาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เช่น วัดกัลยาณมิตร วรวิหาร โบสถ์ซางตาครู้ส ชนม์ฝรั่งชุมชนกุฎีจีน รวมถึงทัศนียภาพของแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำสายหลักของประเทศไทย ที่มีความสวยงามตลอดทั้งวัน แตกต่างกันในช่วงเวลากลางวันและยามค่ำคืน ถือได้ว่าบริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี เป็นพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมและให้ความสนใจในการเดินทางมาเยี่ยมเยือนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อนักวิจัยได้ทำการลงพื้นที่สำรวจแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณนั้น พบว่ามีทางเดินริมน้ำที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และเป็นเส้นทางที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเพื่อชมทัศนียภาพริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งทางเดินริมน้ำนี้มีความกว้างและความลาดชันอยู่ในระดับที่สามารถรองรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้ และจากประสบการณ์ในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวของนักวิจัยนี้ นักวิจัยได้เล็งเห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับทางเดินริมน้ำ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวในบริเวณนี้ ได้แก่ ทางลาด ห้องน้ำคนพิการ ป้ายสัญลักษณ์สถานที่จอดรถ และบริการข้อมูล (สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ, 2557)

โดยจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับกลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหว (นุชรา แสงสุข, 2560) พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวนั้นมีไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับการใช้งานจริง ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวไม่สามารถเข้าถึงบริการข้อมูลได้อย่างสะดวก ธุรกิจที่พิกแบางแห่งยังไม่สามารถให้บริการนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้และไม่สามารถเข้าถึงธุรกิจร้านอาหารบางแห่งได้ ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวมีความรู้สึกกังวลต่อทัศนคติของชุมชนท้องถิ่นและบุคคลทั่วไป และไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างในแหล่งท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวของผู้พิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย (พิทักษ์ศิริวงศ์ และปัทมอร เสี่ยงแดง, 2554) ที่พบว่า ปัญหาการท่องเที่ยวของผู้พิการทางการเคลื่อนไหวนั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากสภาพความพิการของผู้พิการ แต่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้ออำนวยในการเดินทางท่องเที่ยว จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาทางด้านการท่องเที่ยวของผู้พิการทางการเคลื่อนไหวในประเทศไทย และกัลยา สว่างคง (2561) ยังได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในมุมมองของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัด

นำเที่ยวให้คนพิการแบ่งออกได้เป็น 1) ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดนำเที่ยว เป็นเรื่องของการขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อคนพิการ ไม่สามารถทำการตลาดนักท่องเที่ยวคนพิการได้ และไม่สามารถจัดหามัคคุเทศก์เพื่อนำเที่ยวให้คนพิการได้ 2) ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดนำเที่ยว แบ่งเป็น การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จำนวนมัคคุเทศก์ที่มีจำกัดไม่เพียงพอในการดูแลคนพิการ ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวปกติและนักท่องเที่ยวคนพิการ และการขาดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกระหว่างการเดินทาง นอกจากนี้ ชุกฉิม อุ๋นวิจิตร และคณะ (2557) ยังได้กล่าวไว้ว่า สำหรับประเทศไทยนั้นการท่องเที่ยวและนันทนาการเพื่อคนพิการยังเป็นเรื่องที่มีผู้สนใจน้อย ทั้งตัวคนพิการเองและหน่วยงานที่สนับสนุนคนพิการ เพราะทุกฝ่ายยังเห็นว่าปัจจัยที่ใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานและการส่งเสริมอาชีพมีความสำคัญกว่าการท่องเที่ยวและนันทนาการ จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว นั้นมียังมีอุปสรรคและปัญหาอยู่มาก จึงสมควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเพื่อให้นักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้มีโอกาสเดินทางท่องเที่ยว และทำกิจกรรมการท่องเที่ยวได้เฉกเช่นเดียวกับบุคคลปกติ

ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงศักยภาพของพื้นที่บริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี ที่จะสามารถพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้ จึงได้จัดทำโครงการเรื่อง แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว และประเมินเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว
2. เพื่อประเมินเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่มีประสบการณ์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ได้แก่ ชุมชน

ขอบเขตด้านพื้นที่

โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในบริเวณ
แหล่งท่องเที่ยว และผู้แทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
ศึกษาเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางบริเวณย่านริมน้ำ ฝั่ง
ธนบุรี ในแขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

เส้นทางท่องเที่ยว หมายถึง แบบแผนที่ใช้ในการนำการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้
พิการทางการเคลื่อนไหว ในบริเวณย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี

ผู้พิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง บุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมใน
ชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง
หรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว

ย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี หมายถึง พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและพื้นที่เชื่อมโยงใกล้เคียง ใน
แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการ
ทางการเคลื่อนไหว
2. ได้ทราบผลการประเมินเส้นทางท่องเที่ยวย่านริมน้ำ ฝั่งธนบุรี สำหรับผู้พิการทางการ
เคลื่อนไหว